

Tema 10: Muka i smrt na križu

Krist je umro za naše grijehе kako bi nas oslobodio od njih i izbavio iz ropstva koje je grijeh uveo u ljudski život.

22.12.2012.

Prethodne teme

1.1. Uvod

Značenje stvaranja određeno je nadnaravnim krajem, sjedinjenjem s Bogom. Međutim, grijeh je duboko promijenio poredak stvaranja:

čovječanstvo je prestalo doživljavati svijet kao rad pun dobrote i pretvorilo ga je u nešto nepouzđano. Ljudi su stavili svoju nadu u stvorenja i za sebe su utvrdili lažne zemaljske ciljeve.

Svrha dolaska Isusa Krista na svijet je ponovno uspostavljanje Božjeg plana i dovođenje svijeta do njegove prave sudbine, sjedinjenja s Bogom. Da bi to postigao, Isus, pravi vođa ljudske rase, [1] uzeo je na sebe cijelu ljudsku prirodu poniženu grijehom, učinio tu prirodu svojom, i ponudio je kao Sin Ocu. Na taj je način Isus vratio svakom ljudskom odnosu i situaciji njihov pravi smisao, a to je njihova ovisnost o Bogu Ocu.

Značenje ili svrha Kristova dolaska ispunjena je kroz cijeli njegov život, kroz svako otajstvo u njegovu životu, u kojem Isus u potpunosti slavi Oca. Svaki događaj i faza u Kristovu životu ima određenu svrhu

podređenu tom spasiteljskom cilju.

[2]

1.2. Značenje otajstva Križa

Pravi smisao otajstva Križa jest odnijeti grijeh svijeta (usp. Iv 1:29), što je apsolutno potrebno ako želimo postići sinovsko zajedništvo s Bogom. To zajedništvo je, kao što je navedeno, krajnji cilj Božjeg plana (usp. Rim 8:28-30).

Isus oslobađa svijet od grijeha uzimajući ga na svoja ramena i uništava grijeh u pravednosti svog svetog srca.[3] Otajstvo Križa u osnovi uključuje sljedeće:.

a) On je uzeo naše grijehe na sebe. To se vidi, u prvom redu, u njegovoj muci i smrti kako je prikazano u evanđeljima. Budući da su se ti događaji dogodili utjelovljenom Sinu Božjem, a ne samo čovjeku, doduše svetom, oni imaju univerzalnu vrijednost i učinkovitost koja se

odnosi na cijeli ljudski rod. U Evanđelju vidimo da je Isus dan od Oca u ruke grešnika (usp. Mt 26:45) i da je on sam dopustio njihovu grešnost kako bi odredio njegovu sudbinu. Kao što Izaija kaže u svom snažnom portretu "Sluge Patnika": Zlostavljahu ga, a on puštaše, i nije otvorio usta svojih. K`o janje na klanje odvedoše ga; k`o ovca, nijema pred onima što je strigu, nije otvorio usta svojih (Iz 53:7).

Janje bez ljage, Krist je slobodno prihvatio tjelesne i mentalne patnje koje su mu bile nametnute nepravdom grešnika, i preko patnje uzeo je na sebe sve grijehе ljudi, svaku uvredu počinjenu protiv Boga. Svaka ljudska uvreda je, na neki način, uzrok Kristove smrti. U tom smislu možemo reći da je Isus "podnio" naše grijehе na Golgoti (usp. 1 Pt 2:24).

b) On je uklonio grijeh kroz sebedarje. Krist se nije ograničio na podnošenje naših grijeha, on ih je također i "uništio". Oni su bili izbrisani jer je prihvatio svoje trpljenje sinovskom pravednošću, u poslušnosti i pokornosti, u ljubavi svom Ocu Bogu, i s nevinom pravednošću, kao onaj koji ljubi grešnike, iako to ne zaslužuju, traži oprost za naše uvrede iz ljubavi (usp. Lk 22:42; 23:34). On je ponudio svoje patnje i smrt svome Ocu za nas i za oproštenje grijeha: Njegove nas rane iscijeliše (Iz 53:5).

Plod Križa je, dakle, brisanje grijeha. Možemo učiniti taj plod našim vlastitim preko sakramenata (posebno sakramenta Ispovijedi), i to ćemo učiniti definitivno nakon ovog života, ako smo bili vjerni Bogu. Križ nudi svim muškarcima i ženama mogućnost izbjegavanja grijeha i uključenje Kristove patnje i smrti u njihovu putu prema svetosti.

2. Križ otkriva Božje milosrđe i pravednost u Kristu Isusu

Bog je izabrao da spasi svijet putem Križa, ali ne zato što on voli bol ili patnju, jer Bog samo voli dobro i čini dobro. On nije želio Križ bezuvjetnom voljom, kao što je njegova volja, na primjer, da stvorenja postoje, nego ga je htio praeviso peccato, pretpostaviti grijehu. Križ je tamo jer grijeh postoji. Ali ljubav također postoji. Križ je plod Božje ljubavi kao odgovor na ljudske grijehe.

Bog je izabrao da pošalje svoga Sina u svijet kako bi doveo do spasenja čovječanstvo žrtvovanjem vlastitog života, a to nam govori mnogo o Bogu osobno. Posebno nam Križ otkriva milosrđe i pravednost Božju:

a) Božje milosrđe. Sveto pismo često se poziva na Oca koji daje svoga Sina u ruke grešnika (usp. Mt 26:54), ne štedeći svog vlastitog Sina. Kroz

jedinstvo božanskih osoba Trojstva, Otac koji ga je poslao uvijek je prisutan u Isusu Krist, utjelovljena Riječ. Dakle, iza Isusove slobodne odluke da preda svoj život za nas, tu je Očeva predaja svog ljubljenog Sina za nas, predaja grešnicima, Ta predaja pokazuje, više od bilo koje druge geste u povijesti spasenja, Očevu ljubav prema čovječanstvu i njegovo milosrđe.

b) Križ nam također otkriva Božju pravednost. Ona se ne sastoji toliko u tome da ljudi plate za svoje grijehе, nego da nas opet stavi na put istine i dobrote, i Sinom vrati uništene darove. Kristova vjernost, poslušnost i ljubav prema Bogu Oca, njegova darežljivost, milosrđe i opraštanje čovječanstvu, njegovoj braći i sestrama, njegova iskrenost, pravednost i nevinost, sačuvana je i potvrđena u trenutku njegove muke i smrti, kada je sve to učinio. Oni su ispraznili snagu grijehа da nas

pošalje u pakao, i otvorili naša srca svetosti i pravednosti, jer se on daje za nas. Bog nas oslobađa od naših grijeha kroz pravednost, Kristovu pravednost.

Kao rezultat Kristove žrtve i kroz prisutnost svoje spasiteljske snage, mi se uvijek možemo ponašati kao djeca Božja, bez obzira na situaciju u kojoj se nalazimo.

3. Grešnici su uzrokovali Križ

Isus je znao od početka, na način prikladan napretku njegove misije i njegovoj ljudskoj svijesti, da njegov život vodi do Križa. I on ga je prihvatio u potpunosti: on je došao činiti Očevu volju sve do posljednjeg detalja (usp. Iv 19:28-30), i ti činjenje dovelo ga je do toga da svoj život da kao otkupninu za mnoge (Mk 10:45).

U obavljanju zadatka koji mu je Otac povjerio susreo se s otporom vjerskih vlastodržaca u Izraelu, koji su

smatrali da je Isus varalica. "Neki židovski starješine optužiše Isusa da krši Zakon, da oskvrnjuje Hram, a posebno da djeluje protiv vjere u jednoga Boga proglašavajući sebe Sinom Božjim. Zato su ga predali Pilatu da ga osudi na smrt "(Kompendij, 113).

Ljudi koji su osudili Isusa na smrt sagriješili su jer su odbacili Istinu koja je Krist. U stvarnosti, svaki je grijeh odbacivanje Isusa i istine koju nam je donio od Boga. U tom smislu svaki grijeh ima svoje mjesto u Isusovoj Muci. "Isusova muka i smrt ne mogu se bez razlike pripisati ni svim onda živućim Židovima, kao ni drugim Židovima koji su se kasnije pojavili u prostoru i vremenu. Svaki pojedini grešnik, tj. svaki čovjek, stvarno je uzrok i instrument Otkupiteljevih patnja, a veća je krivnja onih, posebno kršćana, koji češće upadaju u grijeh ili uživaju u porocima" (Kompendij, 117).

4. Žrtva i iskupljenje

Isus je umro za naše grijehе (usp. Rim 4:25) kako bi nas oslobodio od njih i izbavio iz ropstva koje je grijeh uveo u život ljudi. Sveto Pismo kaže da su muka i smrt Krista: a) žrtva saveza, b) žrtva iskupljenja, c) žrtva pomirenja i zadovoljština za grijehе, d) čin otkupljenja i oslobođenje čovječanstva.

a) Isus je, nudeći svoj život Bogu na Križu, ustanovio Novi savez, to jest novi oblik zajedništva Boga i ljudi kao što su prorokovali Izaija (usp. 42:6), Jeremija (usp. Jr 31:31-33) i Ezekiel (usp. Ez 37:26). Novi savez jest savez zapečaćen u tijelu Krista koje je predao za nas, i u njegovoj krvi koju je prolio za nas (usp. Mt 26:27-28).

b) Kristova žrtva na Križu ima pokajničku vrijednost, to jest vrijednost čišćenja i pročišćenja od

grijeha (usp. Rim 3:25; Heb 01:03, 1 Iv 2:2; 4:10).

c) Križ je žrtva pomirenja i zadovoljština za grijeh (usp. Ef 2:16, 5:2; Fil 2:8-9; Heb 5:1-10, 13:11-12). Krist je donio svome Ocu ljubav i poslušnost koju smo mu mi ljudi zanijekali kroz naše grijehe. Njegovo sebedarje očituje pravednost i zadovoljava očinsku ljubav Boga koju smo mi odbili od samog početka povijesti.

d) Kristov Križ je čin otkupljenja i oslobođenja čovječanstva. Isus je platio za našu slobodu cijenom svoje krvi, to jest, svoje patnje i smrti (usp. 1 Pet 1:18). Dajući svoj život, zaslužio je naše spasenje kako bi nas doveo u kraljevstvo nebesko: On nas izbavi iz vlasti tame i prenese u kraljevstvo Sina, ljubavi svoje, u kome imamo otkupljenje, otpuštenje grijeha (Kol 1:13-14).

5. Učinci križa

Glavni učinak križa jest eliminirati grijeh i sve što je u suprotnosti našem sjedinjenju s Bogom.

Kao što uništava grijeh, Križ nas i oslobađa od đavla, koji, u skrivenosti, planira cijelu traumu uzrokovanu grijehom i vječnu smrt. Đavao ne može učiniti ništa protiv onih koji su sjedinjeni s Kristom (usp. Rim 8:31-39), smrt prestaje biti vječno odvajanje od Boga, i umjesto toga postaje pristup našoj konačnoj sudbini (usp. 1 Kor 15:55-56).

Križ uklanja sve prepreke i otvara put spasenja i mogućnosti milosrđa za cijelo čovječanstvo.

Zajedno s Kristovim uskrsnućem i njegovim slavnim uznesenjem Križ je uzrok čovjekova opravdanja, to jest ne samo uništenja grijeha i svih drugih prepreka nego također i ulijevanja novog života (Kristova milost koja posvećuje dušu). Svaki je sakrament drugačiji način

sudjelovanja u Kristovoj Muci i način našeg spasenja koje iz toga proizlazi. Krštenje nas posebno oslobađa od smrti koju je uveo početni grijeh i omogućuje nam da živimo novi život uskrslog Krista.

Isus je taj univerzalni uzrok ljudskog spasenja, jedini je posrednik između Boga i ljudi. Svaka spasiteljska milost dana ljudima proizlazi iz Kristova života, a posebno iz otajstva njegove muke.

6. Sudjelovanje s Kristom u otkupljenju

Kao što je navedeno, Otkupljenje koje je učinio Krist na Križu je univerzalno: proteže se na cijeli ljudski rod. No, plodovi i zasluge Kristove muke trebaju se primijeniti na svaku osobu, ponajprije putem vjere i sakramenata.

Naš Gospodin Isus Krist jest posrednik između Boga i ljudi (usp. 1

Tim 2:5). No Bog Otac htio je da budemo ne samo otkupljeni nego da budemo također pridruženi u vazmenom otajstvu (Usp. KKC, 618). On nas poziva da uzmemo njegov križ i da ga slijedimo (usp. Mt 16:24), jer Krist je trpio za vas i ostavio vam primjer da idete njegovim stopama (usp. 1 Pt 2:21).

Sveti Pavao piše:

a) Ja sam bio razapet s Kristom, živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist "(Gal 2,20). Da bismo se poistovjetili s Kristom, moramo prihvatiti Križ.

b) U svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu (Kol 1:24). Možemo sudjelovati u vazmenom otajstvu s Kristom.

Bog nije izabrao da nas oslobodi od svih teškoća u ovom životu. Prihvaćajući ih, možemo se

poistovjetiti s Kristom, zaslužiti vječni život i surađivati u donošenju plodova otkupljenja drugima. Bolest i bol, ponuđena Bogu u zajedništvu s Kristom, postiže veliku otkupiteljsku vrijednost, kao i tjelesno mrtvljenje prakticirano u istom duhu u kojem je Krist trpio, slobodno i dobrovoljno, u svojoj Muci: iz ljubavi, da nas otkupi, ispaštajući za naše grijehе. Na križu nam Isus Krist daje primjer svih kreposti:

a) milosrđe: Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje (Iv 15:13);

b) poslušnost: Ostao je poslušan do smrti, smrti na križu (Fil 2:8);

c) poniznost, blagost i strpljivost. Podnosio je svoje muke bez izbjegavanja i umanjivanja, kao janje krotko (usp. Jr 11:19);

d) odvajanje od zemaljskih stvari: Kralj kraljeva i Gospodar onih koji

vladaju pojavljuje se na križu gol,
izrugivan, popljuvan, bičevan,
trnjem okrunjen, za Ljubav.

Naš Gospodin je odlučio pridružiti
svoju Majku otajstvu otkupljenja
pateći u većoj mjeri nego bilo tko
drugi (usp. Lk 2:35; KKC 618). Naša
Gospa nas uči da ustrajemo pod
Križem njezina Sina. [5]

Antonio Ducay

Osnovna bibliografija:

Katekizam Katoličke crkve, 599-618

Kompendij Katekizma Katoličke
crkve, 112-124

Ivan Pavao II., "Otkupiteljska
vrijednost Kristove Muke," Kateheza:
7. rujna 1988, 8. rujna 1988, 5.
listopada 1988., 19. listopad 1988., 26.
listopada 1988.

Ivan Pavao II., "Kristova smrt: njezin Otkupiteljski značaj," Kateheza: 14. prosinca 1988, 11. siječnja 1989.

Preporučena bibliografija:

Sveti Josemaría, propovijed "Kristova smrt je kršćanski život," Krist prolazi, 95-101.

Napomene:

[1] On je naš Vođa, jer on je Sin Božji i zato što je u svemu jednak nama osim u grijehu. (usp. Heb 4:15)

[2] Kristovo djetinjstvo, njegov rad, njegovo krštenje u Jordanu, njegovo propovijedanje, i sve ostalo, pridonosi otkupljenju čovječanstva. Pozivajući se na Kristov život u gradu Nazaretu, sv. Josemaria je rekao: "Njegove skrivene godina nisu beznačajne, niti su jednostavno bile priprema za godine koje slijede - njegova javnog života. Od 1928. sam shvatio da Bog želi da cijeli život

našeg Gospodina bude primjer za kršćane. Vidio sam to s posebnim osvrtom na njegov skriven život, godine koje je proveo radeći rame uz rame s običnim ljudima. Naš Gospodin želi da mnogi ljudi potvrde svoje zvanje tijekom godina mirnog, nespektakularnog života" (Krist prolazi, 19).

[3] Usp. Kol 1:19-22, 2:13-15; Rim 8:1-4; Ef 2:14-18; Heb 9:26

[4] Četiri pjesme posvećene tajanstvenom "Sluzi Božjem" dirljiva su proročanstva Kristove muke u Starom zavjetu. (Iz 42:1-9, 49:1-9, 50:4-9, 52:13 - 53:12).

[5] Usp.. Josemaría Escrivá, Put, 508.

Antonio Ducay

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/tema-10-muka-i-smrt-na-
krizu/](https://opusdei.org/hr-hr/article/tema-10-muka-i-smrt-na-krizu/) (5.03.2026.)